

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

4tò. Stabilitur Sacrificium Missæ contra Sectarios, quorum aliqui non
valentes solvere argumenta probantia ipsos veros non habere Sacerdotes
dicunt, in lege Christi nec dari Sacerdotem præter ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

in calice, & manducatur corpus in consecrata hostia. Ergo etiam in quolibet cremato alioque potu bibitur Christus, & in quolibet farcinine manducatur. Demum si Iob unionem humanæ naturæ Christi cum verbo divino ubique præsentem humanitas est ubique præsentis. Ergo hoc non tantum verum est in statu *exaltationis* Christi, sed etiam *exinanitionis* Christi, quod tamen non sustinent Adversarii. Quia eadem ratio scilicet unio humanitatis cum divinitate militat pro utroque statu. Et sic Christus nec natus est, nec descendit ad inferos, nec resurrexit, nec ascendit in cælum, quia ut hæc omnia vera sint, ab ante ibi humanitas Christi fuisse non debuit. Et cum post Christi resurrectionem ejus divinitas fuerit in sepulchro, etiam ibi fuit Christus quæ homo jam à morte resuscitatus & vivus. Atqui hoc apertè pugnat contra Angelum dicentem Luc. 24. v. 6. *Quid queritis viventem cum mortuis? non est. NB. hic, sed surrexit.*

4to.

Stabilitur Sacrificium Missæ contra Sectarios, quorum aliqui non valentes solvere argumenta probantia ipsos veros non habere Sacerdotes dicunt, in lege Christi nec dari Sacerdotem præter Christum, nec

Sacrificium præter id, quod cruentum semel

Christus in Cruce obtulit, etiam contra

Missam privatam varia effutiunt.

Sacrificium propriè dictum in genere definitur esse oblatio externa facta soli Deo, per quam

quam à legitimo Ministro res aliqua sensibilis per immutationem ritu mystico consecratur in recognitionem supremi domini, quod Deus habet in vitam & necem. In V. lege Sacrificium variè divisum fuit tam ratione materiæ, quàm ratione formæ. Ratione materiæ aliud vocabatur *Hostia* vel *Victima*. Quando scilicet animalia ut agnus, taurus mactabantur Deo. Aliud *Immolatio*, quando offerebantur res inanimatæ, sed solidæ: ut fruges, panis, thura. Aliud *Libamen*, quando offerebantur res inanimatæ, sed liquidæ, ut vinum, oleum, sanguis per effusionem in terram. Ratione formæ aliud Sacrificium vocabatur *Holocaustum*, quando res oblata destruebatur tota per ignem, ut resoluta in fumum in cælum ascenderet. Aliud *Hostia pro peccato*, quod offerebatur pro peccatis externis tantùm & legalibus. Res oblata autem partim cremabatur partim cedebat in usus Sacerdotum. Aliud *Hostia pacifica*, quod offerebatur Deo in gratiarum actionem pro beneficiis tum acceptis tum accipiendis, ac una pars ejus comburebatur, altera cedebat in usum Sacerdotum. Tertia in usum eorum, qui talem rem donabant. Et hæc omnia Sacrificia fuerunt figuræ magni illius Sacrificii, quod Christus Dominus æterno Patri obtulit in Cruce, & alterius, quod in nova lege continuè & ubique repetitur, scilicet Sacrificii Missæ, quod in substantia (scilicet ratione offerentis principalis & hostiæ) est idem cum Sacrificio Crucis. Differt tamen in modo, nam istud cruento modo fuit oblatum,

illud verò offertur in pane & vino modo incruento. Utrumque & cruentum & incruentum Sacrificium novæ legis eas dotes modo eminentiali continet, quas Sacrificia veteris legis [quæ omnia præsentem figurato cessant] habebant singula. Unde est *1. Latreuticum*, seu summum Deo honorem & divinum defert profertendo supremum ejus dominium. *2. Eucharisticum*, quia gratias rependit æterno Patri pro beneficiis humano generi collatis. *3. Propitiatorium*, quia hominem conciliat Deo. *4. Satisfactorium*, quia delet pœnas peccatorum, & ideo etiam prodest Defunctis. *5. Impetratorium*, quia impetrat varia & summa à Deo beneficia. Sectarii has prærogativas agnoscunt in sacrificio Crucis cruento, abnegant incruento apud Catholicos Missæ sacrificio. Imò abominandam id esse idololatriam & notam Antichristi maligno & blasphemio ore effutiunt. Sed verum esse Catholicum dogma patet *1. Imò* ex eo, quod ipse Christus tali incruento modo se ipsum obtulerit Deo Patri, Equidem unâ oblatione cruenta in Cruce teste Apost. consummavit universa, in quantum erat Sacerdos per Aaron, qui cruenta Deo offerebat sacrificia, præsentatus. Sed in quantum à Davide & Paulo appellatur *Pf. 109. & Hebr. 5. Sacerdos secundum ordinem Melchisedech*, etiam aliquando ut Melchisedech consecrare debuit. Qui protulit [id est juxta Cyprian. 1. 2. Ep. 3. aliosque PP. & meliores interpretes] *obtulit panem & vinum, erat enim Sacerdos Dei altissimi.* Hæretici quidem vertunt

vertunt, *Et erat Princeps Dei.* Sed imperitè,
nam & *copulativum* apud Hebræos frequentissi-
mè usurpatur pro causali *enim* vel *quia*, & He-
bræum *cohen* magis propriè & sapiùs Sacerdo-
tem nec nisi uno alterove loco 2. Reg. 8. v. 18.
& II. 61. v. 6. *Principem* significat, & ex con-
textu satis colligitur Moysen voluisse per *Cohen*
intelligere Sacerdotem, quia jam ab ante Re-
gem vocaverat Melchisedecum, & postquam
eum Sacerdotem nominârat, subdit, quòd be-
nedixerit Abrahamo, & ab eo decimas omnium
acceperit. V. plura in Tirino hìc c. 14. Gen.
v. 18. nec merentur quoad hoc Hæretici respon-
sionem ulteriorem. Nam meliores interpretes
SS. Patres omnes & Doctores ità textum hunc
explicantes novatorum critirio utique praefer-
endi. Nec hoc præcisè textu Catholici indi-
gent ad probandum incruentum novæ legis sa-
crificium. Christus fuit indisputabiliter Sacer-
dos secundùm ordinem Melchisedech dicente
Psalmistâ ex persona Patris ad Filium. *Ante
Luciferum genui te, tu es Sacerdos in aeternum
secundùm ordinem Melchisedech.* Cùm ergo
Melchisedech fuerit Sacerdos & Christus secun-
dùm ejus ordinem, ostendatur aliud fuisse sa-
crificium Melchisedeci quàm in pane & vino,
& aliud tempus ex Scriptura, quo Christus ut
talis Sacerdos sacrificavit, quàm in ultima cœ-
na, in qua panem, quem in suum corpus con-
vertit, priùs benedixit, fregit, & dixit: *Hoc
est Corpus meum, quod pro vobis datur.* Et ac-
cepto calice: *Hic est sanguis meus, qui pro mul-*

324   *Pars secunda de elevatione
tis effunditur.* Græcus textus habet *effunditur*,
scilicet nunc in ultima cœna, & postea effun-
detur in Cruce. Cardo rei sine dubio in hoc
vertitur. An *to datur, effunditur*, idem hic lo-
ci sit ac *immolatur, sacrificatur*, etiam in ultima
cœna, quia exinde sequitur sacrificium incre-
mentum secundum ordinem Melchisedech in ea-
dem cœna præcessisse sacrificium cruentum in
Cruce secundum ordinem Aaron, & hoc ipsum
ex contextu probatur sequenti enthymemate.
Christus, ut ex contextu patet, non tantum
instituit Sacramentum sub specie panis & vini
ad refectionem scilicet spiritualem. Ergo & si-
mul ut sacrificium. Prob. antecedens: Si tan-
tum ut Sacramentum distribuisset Discipulis suis
corpus suum & sanguinem ad sumendum; de-
buisset præcisè dicere: quod *vobis*, quod *multis*
datur non adjectâ præpositione hæc notabili
pro vobis, pro multis. Sed quia illam addidit,
quid aliud sequi potest? quàm quòd corpus
suum & sanguinem jam ante sacrificium cruen-
tum obtulerit in ultima cœna æterno Patri mo-
do increuento sub speciebus panis & vini, & hoc
ipissimum est sacrificium Missæ, quia ejus es-
sentia consistit in immolatione Christi per con-
secrationem panis & vini. Et hæc oblatio cor-
poris ac sanguinis facta est à Christo, antequam
Discipulis suis id daret ut Sacramentum sive ci-
bum animæ. Nam Marci 14. v. 24. sic legis:
Dedit eis, & ait: Hoc est Corpus meum, quod
jam tum scilicet sub specie panis me volente
adest. Et accepto calice gratias agens dedit eis,
Ⓞ

Et biberunt ex illo omnes, Et ait illis: Hic est sanguis meus novi testamenti, qui [sicut modò præsens, ità paulò pòst pro multis effundetur. Nec fuit contentus, quòd ipse sic primum sacrificium obtulerit incruentum, sed id ipsum repeti voluit à suis Discipulis, atque horum Successoribus dicens: Hoc facite in meam commemorationem. Luc. 22. Idque usque ad finem mundi. Aliàs enim non esset Sacerdos in æternum. Nam post mortem suam utique non ampliùs visibiliter sacrificat per se, sed per Sacerdotes, Vicarios suos. Qui cùm Christum non possint imitari in sacrificio cruento secundùm ordinem Aaron; Hoc enim Christus semel fecit Hebr. 1. debent eum imitari in æternum, hoc est usque ad finem mundi in sacrificio incruento, quod obtulit in cœna ultima in pane & vino secundùm ordinem Melchisedech. Et sic hæc dicta explicant Hieron. Aug. Cyprian. & cæteri PP. Et id confirmatur primò ex Ep. Pauli jam citata ad Hebr. ubi c. 13. Christiani dicuntur habere Altare, de quo edere non habent potestatem, qui tabernaculo deserviunt. Hoc est, qui Sacerdotes sunt L. V. secundùm ordinem Aaron. Si enim Christiani habent Altare, ergo Sacrificium ac Sacerdotes. Quia hæc tria sunt correlativa. Ubi nota, quòd in sacrificio Missæ reperiantur omnia ad essentiam sacrificiì propriè dicti spectantia. Nempè Sacerdos Altare, res oblata sensibilis, oblatio Deo facta, rei oblatae quædam immutatio & destructio. Nam Physicè destruitur substantia panis & vini.

Moraliter destruitur hostia seu Christus, quatenus ponitur quidem vivus modo tamen mortuo ob penetratas inter se partes. Item occiditur mysticè per verba consecrationis, nam verborum sanguis & corpus separatim ponuntur, licet concomitanter re ipsâ totus Christus sit sub utraque specie.

Confirmatur 2dò ex celebri vaticinio Malachi, c. 1. ubi Deus de futuro novo sacrificio in gentibus loquens dicit ad Judæos: *Non est mihi voluntas in vobis, & munus non suscipiam de manibus vestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus, & omni loco sacrificatur & offertur in nomine meo oblatio munda.* Apertè hoc abrogationem sacrificiorum V. L. denotat, cum Deus dicat se non amplius habiturum complacentiam in illis, & addat sacrificari sibi apud gentes in omni loco. Quale non erat sacrificium Judæorum in sola Judæa vel Jerusalem. Non potest etiam oggeri per sacrificium in gentibus & in omni loco intelligi eleemosynas, orationes à fidelibus sive conversis ad Christum gentilibus Deo oblatas. Nam & hoc Judæi faciebant & modò faciunt, & quia Sectarii nostri temporis sustinent preces, eleemosynas, omniaque bona opera immunda esse imò peccaminosa, multò minùs ea quadrare possunt sacrificio per Malachiam hìc prædicto, quia id dicitur esse *Oblatio munda.* Quid ergo aliud superest? quàm sacrificium incruentum, & sub specie panis & vini Christus ipse mundissimus oblatus Deo ab ortu solis usque

ad occasum in gentibus. Ubi nota, quod licet hebraicum verbum *Mincha*, sive oblatio in genere *munus* seu *donum* significet, à Deo tamen approprietur particulari speciei sacrificii, ut apud Tatinum vide c. 2. Levit ex pane vel farina confecti. Quod peraptè accedente juxta c. 15. Num. v. 5. ordinario libamine vini, typus erat oblationis mundæ à Malachia prædictæ sive sacrificii novæ legis Eucharistici, in quod unum & solum omnia jam dicta quadrant.

Confirmatur 3tio. Et solidissimè argumento Bellarmini supra adducto probatur hæc veritas Catholica, quod ea habeatur per traditionem ab Apostolis, primis Christianis, & primævis Christianitatis sæculis. Cum Adversarii probare non possint, quo demum sæculo sacrificium illud incrementum in Ecclesia offerri cœperit. De sacrificio loquor non orationibus vel aliis Missæ partibus successu temporis auctis vel additis. De quo vide parte tert. c. 3.

Confirmatur 4to. Sacrificium istud primitùs celebratum fuisse testantur Liturgiæ, sive Missæ Apostolorum Petri, Jacobi, Matthæi, Marci Evangelistæ. Præsbyteri Achaïæ idem in vita S. Andreæ confirmant referentes verba hujus morituri Apostoli. *Ego omnipotenti Deo omni die sacrifico non taurorum carnes, sed immaculatum agnum in Altari, cujus carnes, postquam omnis populus credentium manducaverit, & ejus sanguinem biberit. Agnus, qui immolatus est, integer perseverat & vivus.* S. Clemens Petri Discipulus Ep. 3. de off. Sacerd. id testatur dicens:

In aliis locis sacrificare, & Missas (en nomen Missa jam posuit versor in Ecclesiae primordio) celebrare non licet, nisi in his, in quibus Episcopus proprius jusserit, aut qui ab Episcopo consecratus fuerit (ecce quae in Ecclesia Rom. Catholica Episcopis solis adhuc conveniunt) haec Apostoli à Domino acceperunt, & nobis tradiderunt. Haec nos docemus, vobisque mandamus. Et l. 6. constit. Apost. cap. 23. Pro Sacrificio cruento rationale & incruentum ac mysticum Sacrificium instituit, quod in mortem Domini per symbola corporis & sanguinis sui celebratur. Sic Dionys. Areopag. Apostolis coævus, sic Ignatius Martyr, Justinus Martyr, aliique PP. in primis saeculis, & alii ex post SS. PP. & CC. in sequentibus locuti sunt, ut passim videre est apud Autores. Jam miseri Hæretici recolligite vos paulisper & videte, quae vos furiae agant, & quomodo Diabolus indurata vestra seduxerit corda in vestram aeternam perniciem, ut sacrificii fructibus non fruamini, quos Deus ex infinito in genus humanum amore tam copiosos offert. Cur obsecro cum solo Dei verbo inniti vos dicatis, & verba Christi & Apostolorum in novo testamento tam clara sint, ea in sensu improprio vultis intelligi ob autoritatem Calvini alteriusque Sectariorum primipili? & non potius defertis venerandae toti retro antiquitati & unanimi SS. PP. & generalium CC. autoritati? si horum omnium interpretatio de verbo divino facta, & à primævis Majoribus accepta ideo vobis non convincit, quia est interpretatio hominum, quam tamen ob

pro-

promissam à Christo Spiritûs S. assistentiam in œcumenicis conciliis Catholici jure summo divinâ sustinent autoritate fultam. An ergo Dei verbum in sensum Metaphoricum detorquens Calvinus, postquam hæresin de figura Christi in pane consecrato, inchoatam jam ante tot sæcula, revexit, ex tripode ipsius SS. Trinitatis loquitur? fatetur ipse, ut sæpius studiosè promateria substrata in hoc libello inculco, in primis quatuor sæculis Ecclesiæ dogmata fuisse in corrupta. Ergo quad præsentem controversiam cum 4. sæculorum primorum dogmate conspirate. Ubi mens, ubi ratio, ubi consilium? fuitne ulla unquam etiam in gentilitate, si ita loqui licet religio? quæ non putarit Sacrificium aliquod Divinitati offerendum. Nunquid primis à mundo creato temporibus Abel & Cain obtulerunt Deo sacrificium? quod sana ratio & divinus instinctus Abelem ejusque sequaces Henoch, Noë, Abraham, Isaac, Jacob docuit. Hoc Deus explicitè mandavit Moyli in lege scripta. His jam sacrificiis, quæ figuræ erant immolandi pro salute hominum Messia sublatis, & juxta Malachiam repudiatis in lege gratiæ an non in contestationem Supremi divini domini, iræque divinæ placationem aliud debebat substitui? sicut teste Paulo ad Hebr. 7. *Translatio Sacerdotio necesse est, ut & legis translatio fiat.* Ex eadem S. Pauli Epist. respondetis, quòd post cruentum Christi in Cruce sacrificium nullum amplius superfit, eò quòd figura cesset præsentem figurato, & cap. 9. Ep. ad Hebr. dicat Aposto-
lus?

330   *Pars secunda de elevatione*
lus : *Christus semel oblatus est. Et c. 10. Una*
oblatione consummavit in sempiternum. Sed, præ-
terquam quòd ergo fateri debeatis, ut multi ve-
strorum in angustias redacti concedunt, sectam
vestram sine sacrificio ac Sacerdote esse; unde ju-
re infertur eam non esse religionem veram, ut
in libello hoc Titulo de Sacerdotio ostensum est.
An non obstante cruento Crucis sacrificio semel
consummato in eadem ad Hebr. Ep. C. V. v.
11. dicit Paulus : *Omnis Sacerdos præsto est quo-*
sidie ministrans, & easdem sæpè offerens hostias,
sive eundem Christum modo incruento Deo
offerens, oblationem scilicet illam mundam à
Malachia prædictam, de qua supra egi. Sicut
& ex hac ad Hebr. Epistola c. 13. de Altari
Christianorum, supra satis ostensum est,
quòd JESUS Christus amore nostri hoc sa-
crificium incruentum in ultima Cœna insti-
tuerit. Hoc tamen in materia hac ulterius
sciendum & notandum est, quòd licet incruen-
tum sacrificium, sub speciebus panis & vini à
Christo in ultima Cœna oblatum, fuerit signi-
ficativum sacrificii incruenti mox in cruce pera-
gendi, & utrumque (sicut omnes Christi acti-
ones utpote Theandricæ) infiniti sint & fuerint
valoris in actu primo & quoad sufficientiam;
Redemptio tamen mundi & satisfactio pro pec-
catis ex decreto Dei fuerit alligata soli sacrificio
Crucis, & ideo hâc Christus dicatur consumi-
masse omnia. Ità tamen ut applicatio fructus
sacrificii Crucis fuerit data ejus memoriali sive
sacrificio Missæ, uti & data est Sacramentis
item

item actibus supernaturalibus fidei, spei, caritatis, contritionis, aliisque bonis operibus. Et hinc Deus, ut per applicationem sacrificium Crucis nobis prodesset, horum usum nobis præscripsit, & sacrificium incrementum perpetuò renovari voluit dicens: *Hoc facite in meam commemorationem.*

De Missa privata.

Contra Missam privatam multa deblaterat Lutherus, quam in hoc sensu accipit, quòd solus Sacerdos communicet sine Communione populi, sed inania sunt ejus objecta. Nam 1. in Missa privata reperitur tota essentia & integritas sacrificii. 2. Etiam tunc Sacerdos agit publicum Ecclesiæ Ministrum & pro tota Ecclesia, licet populus non communicet, offert. 3. In primæva Ecclesia post tempora Apostolorum populus non communicavit quotidie. 4. Antiquum est præceptum diebus Dom. & festivis audiendi Sacrum, non tamen communicandi, & per hoc quod Christus distribuerit consecratum panem, non sequitur præcepisse, ut in omni oblatione id semper fiat. Et cum oblatio dicto jam modo in Missa fiat Deo pro populo, opus multò minus est, ut omnis populus Missam audiens ejus omnia verba audiat vel intelligat. Imò ad majorem excitandam reverentiam, & ne communia nimis fiant in canone contenta, Ecclesia ordinavit hæc secretò dici, & licet subin cum natione aliqua dispensarit, voluit tamen per se tantum Missam dici in tribus sacris linguis. Egi de hac materia fusiùs, quia